

**แนวปฏิบัติการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ
สำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย**

๑. วัตถุประสงค์

- ๑.๑ เพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการรับรู้ปัญหา
- ๑.๒ เพื่อให้ข้อร้องเรียนได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม และนำไปสู่การปรับปรุงระบบงานให้ดีขึ้น
- ๑.๓ เพื่อให้บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการจัดการข้อร้องเรียนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และดำเนินการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนที่ได้รับจากช่องทางการร้องเรียนต่างๆ ไปในทิศทางเดียวกัน

๒. ขอบเขต

คู่มือการบริหารจัดการข้อร้องเรียนนี้ ใช้ได้กับทุกพันธกิจของสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย

๓. คำจำกัดความ

๓.๑ ระดับความสำคัญของข้อร้องเรียน หมายถึง การจำแนกข้อร้องเรียนเป็น ๓ ระดับ คือ Complaint ๑, Complaint ๒, Complaint ๓ ตามมิติคุณภาพ ประกอบด้วย ระดับความรู้สึกของผู้ร้องเรียน การฟ้องร้อง มีผลกระทบทางร่างกาย ตามตารางดังนี้

มิติคุณภาพ	Complaint ๑	Complaint ๒	Complaint ๓
ระดับความรู้สึกของผู้ร้องเรียน	เสนอแนะ/เล่าให้ฟัง/ แจ้งให้ทราบ/แนะนำ	ตำหนิ/ต่อว่า/ร้องทุกข์/ ระบุตัวตน/พฤติกรรม	ตำท้อ/ขู่จะฟ้อง/ ฟ้องร้อง/ทำร้ายร่างกาย
การร้องเรียน	มีเหตุการณ์ที่อาจนำไปซึ่ง การเสื่อมเสียชื่อเสียง/ไม่ ฟ้องร้อง	เสื่อมเสียชื่อเสียง/ไม่มี แนวโน้มจะออกสื่อ/ไม่ ฟ้องร้อง	เสื่อมเสียชื่อเสียง/มีการ ข่มขู่จะออกสื่อ/มีประเด็น ทางด้านกฎหมาย/ฟ้องร้อง
ผลกระทบทางร่างกาย (Impact)	A - C	D	E ขึ้นไป

๓.๒ ผู้ร้องเรียน หมายถึง ผู้รับบริการ ชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาล บุคลากรของสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย องค์กรภาครัฐ เอกชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนผู้มาติดต่อผ่านช่องทางต่างๆ ครอบคลุมการร้องเรียน/การเสนอแนะให้ข้อคิดเห็น/การชมเชย/การสอบถามหรือร้องขอข้อมูล รวมถึงการแจ้งเบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓.๓ การรักษาความลับของผู้ร้องเรียน หมายถึง การไม่เปิดเผยชื่อ-สกุล ที่อยู่ของผู้ร้องเรียน โดยหากมีการส่งต่อข้อมูลไปยังผู้เกี่ยวข้อง รายชื่อผู้ร้องเรียนจะถูกซ่อนไว้ในระบบ ถ้าเป็นเอกสารจะใส่ในซอง ประทับตรา “ลับ” ปิดผนึก และจะต้องมีผู้เซ็นรับเอกสาร

๓.๔ ช่องทางการรับข้อร้องเรียน หมายถึง ช่องทางในการรับข้อร้องเรียนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงช่องทางต่างๆ ได้อย่างสะดวก ช่องทางในการรับข้อร้องเรียนมี ๗ ช่องทาง คือ

๑. กล้องความคิดเห็น
๒. ทางโทรศัพท์ เบอร์ ๐๒-๒๒๑๕๖๓๖
๓. มาด้วยตนเอง
๔. จดหมาย
๕. ผ่านเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย
๖. เว็บไซต์สำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย <http://www.ocsf.or.th>
๗. Facebook สำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย

๓.๕ การจัดการข้อร้องเรียน หมายถึง การบริหารจัดการข้อร้องเรียนตามการจำแนกระดับความสำคัญ แบ่งได้ ๔ วิธี

ระดับความสำคัญ/ระดับผลกระทบ	ผลลัพธ์	วิธีบริหารจัดการข้อร้องเรียน
Complaint ๑ เสนอแนะ/เล่าให้ฟัง/แจ้งให้ทราบ/ แนะนำ	ไม่รุนแรง	- รายงานผู้บริหารรับทราบ - หาแนวทางแก้ไข/ป้องกัน/ปรับปรุง
Complaint ๒ ตำหนิ/ต่อว่า/ร้องทุกข์/ระบุตัวตน/ พฤติกรรม	ไม่รุนแรง	- ติดต่อประสานงาน/หาข้อมูลเพิ่มเติม - ติดต่อกลับผู้ร้องเรียนภายใน ๒๔ ชม. (ในวัน/เวลาทำการ) - รายงานผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบรับทราบ - หาแนวทางแก้ไข/ป้องกัน/ปรับปรุง - แจ้งผลการดำเนินการกลับผู้ร้องเรียน - ติดตามการกลับมาใช้บริการของผู้ร้องเรียน
Complaint ๒ ตำหนิ/ต่อว่า/ร้องทุกข์/ระบุตัวตน/ พฤติกรรม	ไม่รุนแรง แต่เสียงสูงต่อการ เกิดความรุนแรง	- ต้องจัดการแก้ไข/ลดผลกระทบทันที - ติดต่อประสานงาน/หาข้อมูลเพิ่มเติม - ติดต่อกลับผู้ร้องเรียนภายใน ๒๔ ชม. (ในวัน/เวลาทำการ) - รายงานผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบรับทราบ - หาแนวทางแก้ไข/ป้องกัน/ปรับปรุง - แจ้งผลการดำเนินการกลับผู้ร้องเรียน - ติดตามการกลับมาใช้บริการของผู้ร้องเรียน

Complaint ๓ คำท้อ/ขู่จะฟ้อง/ฟ้องร้อง/ทำร้าย ร่างกาย/การข่มขู่จะออกสื่อ/ มีประเด็นทางด้านกฎหมาย	รุนแรง	- ต้องจัดการแก้ไข/ลดผลกระทบทันที - ติดต่อประสานงาน/หาข้อมูลเพิ่มเติม - ติดต่อกลับผู้ร้องเรียนภายใน ๒๔ ชม. (ในวัน/เวลาทำการ) - รายงานผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบรับทราบ พิจารณาจัดประชุม ทบทวน - ดูแล/ติดตามประเมินผู้ร้องเรียน อย่าง ต่อเนื่อง - หาแนวทางแก้ไข/ป้องกัน/ปรับปรุง - แจ้งผลการดำเนินการกลับผู้ร้องเรียน - ติดตามการกลับมาใช้บริการของผู้ร้องเรียน

๓.๖ การบรรเทาความเสียหายเบื้องต้น หมายถึง การรับฟังเพื่อบรรเทาทุกข์ และประเมินความชัดเจนของประเด็นข้อร้องเรียน เพื่อวางแผนดูแลผู้ร้องเรียนตามความเหมาะสม รวมถึงการให้ข้อมูลเพื่อแก้ไขความเข้าใจผิดหรือให้คำแนะนำการกลับเข้ามาใช้บริการอย่างถูกต้อง

๔. การบันทึกข้อร้องเรียน

ภายหลังมีการรับข้อร้องเรียนและจัดการขั้นตอนถัดมา คือ การบันทึกข้อร้องเรียนเข้าสู่ระบบ ฐานข้อมูล และส่งออกข้อมูลให้กับให้ผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องรับทราบ และพิจารณาแก้ไข/ปรับปรุง/หาแนวทางป้องกันการเกิดซ้ำ

๕. มาตรการ

๕.๑ กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ให้ครอบคลุมถึงการปฏิบัติงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รวมถึงการสอดส่องดูแลและส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ จริยธรรมและจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรให้ครอบคลุมถึงการให้ความร่วมมือ/ช่วยเหลือในกระบวนการสอบสวน/สอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการทุจริต/กระทำผิด

๕.๓ กำหนดให้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการกระทำผิดและการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นภายในหน่วยงาน

๕.๔ กำหนดให้งานบริหารจัดการความเสี่ยงจัดทำช่องทางที่หลากหลายและเข้าถึงง่ายในการรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิด/ทุจริต โดยให้ถือว่าเรื่องร้องเรียน/เบาะแสที่ได้รับเป็นความลับสูงสุด

๕.๕ กำหนดให้งานบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นแกนหลักในการจัดทำหลักเกณฑ์การรับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิด/ทุจริต รวมถึงจัดทำคู่มือ/แนวทางปฏิบัติที่ครอบคลุมถึงผู้รับผิดชอบขั้นตอนกระบวนการ กรอบระยะเวลา ในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิด/ทุจริต เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้บุคลากร ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลภายนอกรับทราบ

๕.๖ กำหนดให้งานบริหารจัดการความเสี่ยง จัดทำทะเบียนและสถิติการรับเรื่องร้องเรียน และเบาะแสการกระทำผิด/ทุจริต รวมทั้งจัดทำรายงานสรุปข้อมูลสถิติ เพื่อเสนอต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบและ/หรือ คณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยง และ/หรือ ที่ประชุมผู้บริหารคณะอย่างน้อยทุก ๓ เดือน

๕.๗ กำหนดให้มีการพิจารณาลงโทษทางวินัย และ/หรือ ดำเนินคดีตามกฎหมาย ต่อบุคลากรที่มีผลการสอบสวน/ผลการพิจารณาว่ามีการกระทำอันเป็นการทุจริต รวมถึงการดำเนินการกรณีบุคลากรอยู่ระหว่างได้รับการสอบสวน ตามที่ข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุน/กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

๕.๘ กรณีที่เรื่องร้องเรียนการทุจริตเป็นเรื่องที่เกิดความเสียหายต่อผู้หนึ่งผู้ใด ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เสนอวิธีการบรรเทาความเสียหายที่เหมาะสม และเป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย เพื่อให้ผู้บริหารพิจารณา

๕.๙ กรณีที่เรื่องร้องเรียนการทุจริตเป็นเรื่องสำคัญ หรือเป็นเรื่องที่กระทบต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ของสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายหรือขัดแย้งกับนโยบายของสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย หรือเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเสนอ เรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ตลอดจนชี้แจงผลการพิจารณาให้ผู้ร้องเรียน/สาธารณะทราบ

๕.๑๐ กำหนดให้งานบริหารจัดการความเสี่ยง ร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการกับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการทุจริต กำหนดระบบและแนวทางในการแจ้งความคืบหน้าและผลการพิจารณาให้ผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสทราบเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง จนกว่าเรื่องจะสิ้นสุด ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นจากเหตุผลด้านข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความลับ

๕.๑๑ กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินการกับเรื่องร้องเรียนการกระทำผิด/ทุจริต ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค ต่อที่ประชุมผู้บริหารและที่ประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนอย่างน้อยทุก ๖ เดือน

๕.๑๒ กำหนดให้มีการคุ้มครองผู้ร้องเรียนและผู้แจ้งเบาะแสการทุจริต ผู้ให้ความร่วมมือในกระบวนการตรวจสอบ และผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๑๒.๑ ผู้ทำหน้าที่ในกระบวนการตรวจสอบ/ขั้นตอนสอบข้อเท็จจริง/ขั้นตอนการดำเนินการกับเรื่องร้องเรียนการกระทำผิด/ทุจริต ต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้ถูกร้องเรียนหรือผู้กระทำการทุจริต

๕.๑๒.๒ ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลใดๆ ที่สามารถระบุตัวผู้ให้ข้อมูลได้ และเก็บรักษาข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ โดยจำกัดการเข้าถึงข้อมูลเฉพาะผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน/เบาะแส นั้น ๆ เท่านั้น

๕.๑๒.๓ การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิด/ทุจริตให้เปิดเผยข้อมูลเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล และความปลอดภัยของผู้ให้ข้อมูล แหล่งข้อมูลและบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

๕.๑๒.๔ ผู้ได้รับเรื่องร้องเรียนและเบาะแสการกระทำผิด/ทุจริต และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่เก็บรักษาข้อมูล รายละเอียดเรื่องร้องเรียน รวมทั้งเอกสารหลักฐานทั้งหมดเป็นความลับ ไม่เปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยเด็ดขาด เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

๕.๑๒.๕ กรณีที่ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าตนเองอาจไม่ได้รับความปลอดภัย ได้รับการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือได้รับความเดือดร้อนเสียหาย อันเกี่ยวเนื่องจากการให้ข้อมูลดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลสามารถร้องขอให้คณะกรรมการกำหนดมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมและเป็นธรรมได้

๕.๑๓ หากพบว่าบุคลากรแจ้งเรื่องร้องเรียน/เบาะแส หรือข้อมูลที่มีหลักฐานพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำที่มีเจตนาไม่สุจริต เป็นเท็จ หรือจงใจให้เกิดความเสียหาย ให้ดำเนินการทางวินัยกับบุคลากรดังกล่าว

๕.๑๔ กำหนดให้มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ การประมวลวิเคราะห์การรายงานผลเรื่องร้องเรียนการกระทำผิด/ทุจริตที่ได้รับผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อบูรณาการให้การบริหารจัดการ และติดตามผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๑๕ กำหนดให้สำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตประจำปี รายงานการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตประจำปี และรายงานผลการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตประจำปีเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนและเผยแพร่ให้บุคลากร ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลภายนอกรับทราบ

๕.๑๖ กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย เกี่ยวกับผลลัพธ์ด้านจริยธรรมของบุคลากรและองค์กรให้ครอบคลุมถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรื่องร้องเรียนการทุจริต และการดำเนินการกับผู้กระทำทุจริต ตลอดจนการทุจริตของบุคลากร